

PROTOKOLL 30.05.2014

Styremøte i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Báhčaveaji álbmotmeahccestivra

Dato: Fredag 30. mai 2014.

Sted: Telefonmøte

Møtetid: Kl. 10.00-11.30.

Tilstede:

Styret: Kurt Wikan (nestleder) Staal Nilsen (medlem) Mariann W. Magga (medlem)	
Meldt forfall: Karine Emanuelsen (styreleder)	Sekretariat: Rolf E. Sch. Kollstrøm, nasjonalparkforvalter

Saksliste:

Sak 11/2014 Åpning av møte, registrering og godkjenning.

- a) Registrering av deltakere, styret er beslutning.
- b) Staal Nilsen og Mariann W. Magga underskriver protokollen
- c) Innkalling og saksliste ble godkjent
- d) Protokollen fra styremøtet 28.04.2014 utsettes til neste styremøte

Sak 12/14 Orienteringssaker

- a) Felles samling for nasjonalparkstyrene i Finnmark, det arbeides med samling i november 2014 på Svanhovd.
- b) Spørreundersøkelse fra Multiconsult vedrørende praktisering av naturmangfoldloven, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, behandles neste styremøte
- c) Åpning av vandreutstilling Green Belt Fennoskandia (del av ABCG Heritage), Svanvik 10. juni 2014. Styreleder deltar.
- d) Møteplan 2. halvår 2014: neste styremøte tirsdag 17. juni/uke 25, nasjonalparkstyrets studietur til Enare blir 18.-19.09.14.
- e) Under eventuelt orienterte nasjonalparkforvalter om arbeidet med å finne en norsk kommentarstemme til filmen om Pasvik-Inare (ABCG Heritage), og invitasjonen til trilateral ekspertmøte 19.-22. august i Pasvik/Varlam.

Sak 13/2014 Søknad om rivning av Gjøkåsen grensestasjon i Øvre Pasvik landskapsvernområde

Prosjekttjenester AS søker på vegne av Forsvarbygg Skifte Eiendom, om tillatelse til rivning av Gjøkåsen grensestasjon på Gnr 15, Bnr 1, festnr 30 i Øvre Pasvik landskapsvernområde, Sør-Varanger kommune. Grensestasjonen er bygd i 1967/90 og er på 827 m² (BTA).

Bakgrunn

Bakgrunnen for søknaden er at behovet for grensestasjonen er borte ved at nytt forlegningsbygg er under oppføring ved Svanvik. Imidlertid blir en frittstående garasje og en kommunikasjonsmast stående som før. Deler av asfalten blir fjernet slik at gjenværende asfaltert område blir tilpasset garasjen. Avløpsanlegget blir nedlagt, kummer blir tømt og øvre deler revet og resterende kum blir fylt med pukknust betong. Dette overdekkes med lokal masse fra området rundt bygget. Nedre del av rivegrop tilfylles og området arronderes i forhold til omkringliggende terreng. Tiltakshaver foreslår at området får gro til på naturlig måte, men er åpne for tilsåing.

Søker oppgir at Sør-Varanger kommune har gitt rammetillatelse til miljøsanering, rivning og opprydning av stasjonen.

Vedlagt søknaden er det kart, fotodokumentasjon, miljøsaneringsbeskrivelse (Norconsult), risikovurdering for gjenbruk av lettere forurenset betong (Norconsult) og søknad til Miljødirektoratet om å gjenbruke lettere forurenset betong til fylling i rivegropen etter grensestasjonen.

Tiltakshaver oppgir å ha avklart rivningen med kulturminnemyndighetene.

Av søknad og vedlegg fremgår det at før bygget med forlegningsdel, spisesal, kontorer og lagerrom, rives og fjernes, vil det bli miljøsanert. Dvs. inventarer og bygningsdeler med helse- og miljøfarlige stoffer behandles særskilt, og disse stoffene leveres til godkjent avfallsmottak som farlig avfall.

Blant de viktigste registrerte forekomstene av bygningsdeler som skal håndteres som farlig avfall er CCA-impregnert trevirke, ftalatholdige gulvbelegg og gulvlist, klorparafinholdige-, ftalatholdige-, og isocyanatholdige isolerglassvinduer, cellegummi-isolasjon med flammehemmere, kvikksølvholdige termostater, pentaklorfenolimpregnerte våtromsplater og kjølemaskiner med KFK/HKFK. Ved Gjøkåsen er det også registrert mindre forekomster av malt betong som farlig avfall med bly.

Nasjonalparkforvalter har under saksforberedelsen diskutert gjenbruk av lavforurenset betong med Miljødirektoratet og Fylkesmannens miljøvernnavdeling. Siden Gjøkåsen grensestasjon ligger i et naturvernområde, skal eventuell gjenbruk av lavforurenset

betong i fyllingsgropen etter bygningen behandles av forurensningsmyndighetene, jfr Miljødirektoratets [Faktaark M-14 2013](#) og søkers henvendelse til Miljødirektoratet. Nærmeste resipient her er Gjøkbekken som drenerer ut i det nærliggende Pasvik naturreservat, forvaltet av Fylkesmannen i Finnmark. Spørsmålet om gjenbruk av betong avklares derfor ikke av nasjonalparkstyret.

Vernebestemmelser og forvaltningsplan

Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse.

Med de unntak som følger av verneforskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot oppføring av bygninger, anlegg eller andre faste innretninger, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, bergverksdrift, neddemming av nye områder, nydyrking, endring av treslagssammensetning, hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting. Oppstillingen er ikke uttømmende.

Verneforskriftens pkt 1.3c omhandler Forsvaret, her heter det at nasjonalparkstyret etter søknad kan gi tillatelse til "Oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med Forsvarets militære operative virksomhet."

Foreliggende søknad gjelder imidlertid ikke oppføring av bygninger og anlegg. Søknaden gjelder rivning, oppfylling og planering som nasjonalparkstyret vurderer inn under opplistingen av hva som er forbudt under pkt 1.1. i verneforskriften. Søknaden må derfor i utgangspunktet behandles som en dispensasjon fra vernevedtaket etter naturmangfoldlovens § 48.

I forvaltningsplanen for Øvre Pasvik landskapsvernområde (2009) er utrangerte bygninger som har vært brukt av Forsvaret i grenseoppsynet, tatt opp som tema. Som tiltak heter det at det skal vurderes å fjerne Forsvarets utrangerte bygninger og anlegg ved Tangenfjell og Grensefoss i landskapsvernområdet. Forsvaret har fjernet et par utrangerte bygg og ryddet opp ved Tangenfjell, mens fylkesmannen var forvaltningsmyndighet. Det virker ikke som det var ytterligere saksbehandling fra vernemyndighet i forkant av rivning.

Vurdering

Nasjonalparkstyret kan gi dispensasjon fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. jfr naturmangfoldlovens § 48, første ledd.

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal vurderes ved en dispensasjon fra vernebestemmelsene i landskapsvernområdet. Foreliggende søknad er spesiell ved at tiltaket innebærer rivning av en militærforlegning med tilbakeføring av landskapet, og dermed mindre menneskelig aktivitet og påvirkning av området. Tiltaket er gunstig i forhold til verneformålet, slik at nærmere vurderinger etter lovens §8 kunnskapsgrunnlaget, §9 føre-var prinsippet og §10 økosystemtilnærming og samlet belastning, ikke er nødvendige. Imidlertid kan det nevnes at Artdatabankens artskart viser et svært høyt antall observasjoner av rødlistede fuglearter nær grensestasjonen. Dette kan forklares med nærheten til det fuglerike Pasvik naturreservat, samtidig som svært mange vernepliktige amatør-ornitologer har hatt lange opphold på denne forlegningen.

Naturmangfoldloven §11 forutsetter at tiltakshaver dekker kostnadene ved å hindre eller begrense skadene på naturmangfoldet som tiltaket volder. I aktuelle sak forutsettes at en tilbakeføring av landskapet hvis dispensasjon blir gitt, utføres i en rimelig utstrekning i forhold til gitte vilkår. Lovens §12 om krav til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, vurderes tilfredsstillende beskrevet av tiltakshaver gjennom søknaden og vedlagte miljøanalyser. Nasjonalparkstyret regner også med at §12 vil bli brukt i forbindelse med forurensningsmyndighetens vurdering av gjenbruk av lavforurenset betong.

Nasjonalparkstyret vurderer at et unntak fra verneforskriftene ikke strider mot verneformålet i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Rivning av grensestasjonen vil heller ikke påvirke verneverdiene negativt. Vurderingen er heller at omsøkte tiltak medfører at området føres til en tilstand og bruk som er mer i tråd med verneformålet.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde gir med hjemmel i naturmangfoldlovens §48, Forsvarsbygg Skifte Eiendom tillatelse til rivning av Gjøkåsen grensestasjon på Gnr 15, Bnr 1, festnr 30 i Øvre Pasvik landskapsvernområde, Sør-Varanger kommune. Dispensasjonen gjelder tiltaket som beskrevet i søknaden med tilhørende miljøanalyser.

Nasjonalparkstyret finner ikke at tiltaket strider mot verneformålet i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Rivning av grensestasjonen vil heller ikke påvirke verneverdiene negativt. Vurderingen er heller at tiltaket medfører at området føres til en tilstand og bruk som er mer i tråd med verneformålet. Tidligere praksis etter forvaltningsplanen for Øvre Pasvik landskapsvernområde, med fjerning av utrangerte bygg brukt av grensevakta gir også en presedens til fordel for tiltaket.

Nasjonalparkstyret har ikke vurdert tillatelse til gjenbruk av lavforurenset betong på tomten, utover det som framkommer i vilkår 5.

Vilkår

1. Før rivning av grensestasjonen må all helse- og miljøskadelig inventar og bygningsdeler saneres og leveres godkjent mottak.
2. Asfalt som fjernes må leveres godkjent mottak.
3. Dispensasjonen forutsetter at nødvendige tillatelser fra kommunal planmyndighet og kulturminnemyndigheter foreligger.
4. Terrenget skal tilbakeføres så nær naturtilstand som mulig, bl.a. ved at rivegrop tilfylles. Det tillates ikke bruk av tilført frø eller jordsmonn som ikke har lokalt opphav (Pasvik). Området skal tilplantes med furu av stedegent frømateriale (Pasvik).
5. Eventuell gjenbruk av lavforurenset betong som fyllmasse må godkjennes av forurensningsmyndighetene. Slik gjenbruk må ikke medføre forurensningsfare verken for landskapsvernområdet, eller det nærliggende Pasvik naturreservat.
6. Nasjonalparkforvalter skal ved befaring godkjenne planene for tilbakeføring av landskapet etter rivning, og godkjenne ferdigstillelse i ettertid. Tiltakshaver innkaller til befaring.
7. Nasjonalparkstyret ber Forsvarsbygg Skifte Eiendom om å kartlegge og gjennomføre tiltak for å avslutte og sanere spor, eventuell forsøpling og forurensning, fra aktivitet som opphører med nedlegging av Gjøkåsen grensestasjon som forlegning. Dette gjelder blant annet kjørespor og forurensning fra skyteaktivitet. Styret ber om rapport fra slik kartlegging innen 1. september 2015.

.....
Nasjonalparkforvalter korrigerer sin innstilling i første avsnitt, hvor hjemmelen ble presisert til naturmangfoldlovens § 48, første ledd og første alternativ.

Nasjonalparkstyret har også som standard at brudd på vilkår medfører at tillatelsen umiddelbart trekkes tilbake.

Enstemmig vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde gir med hjemmel i naturmangfoldlovens §48, første ledd og første alternativ, Forsvarsbygg Skifte Eiendom tillatelse til rivning av Gjøkåsen grensestasjon på Gnr 15, Bnr 1, festnr 30 i Øvre Pasvik landskapsvernområde, Sør-Varanger kommune. Dispensasjonen gjelder tiltaket som beskrevet i søknaden med tilhørende miljøanalyser.

Nasjonalparkstyret finner ikke at tiltaket strider mot verneformålet i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Rivning av grensestasjonen vil heller ikke påvirke verneverdiene negativt. Vurderingen er heller at tiltaket medfører at området føres til en tilstand og bruk som er mer i tråd med verneformålet. Tidligere praksis etter forvaltningsplanen for Øvre Pasvik landskapsvernområde, med fjerning av utrangerte bygg brukt av grensevakta gir også en presedens til fordel for tiltaket.

Nasjonalparkstyret har ikke vurdert tillatelse til gjenbruk av lavforurenset betong på tomten, utover det som framkommer i vilkår 5.

Vilkår

1. Før rivning av grensestasjonen må all helse- og miljøskadelig inventar og bygningsdeler saneres og leveres godkjent mottak.
2. Asfalt som fjernes må leveres godkjent mottak.
3. Dispensasjonen forutsetter at nødvendige tillatelser fra kommunal planmyndighet og kulturminnemyndigheter foreligger.
4. Terrengtet skal tilbakeføres så nær naturtilstand som mulig, bl.a. ved at rivegrop tilfylles. Det tillates ikke bruk av tilført frø eller jordsmonn som ikke har lokalt opphav (Pasvik). Området skal tilplantes med furu av stedegent frømateriale (Pasvik).
5. Eventuell gjenbruk av lavforurenset betong som fyllmasse må godkjennes av forurensningsmyndighetene. Slik gjenbruk må ikke medføre forurensningsfare verken for landskapsvernområdet, eller det nærliggende Pasvik naturreservat.
6. Nasjonalparkforvalter skal ved befaring godkjenne planene for tilbakeføring av landskapet etter rivning, og godkjenne ferdigstillelse i ettertid. Tiltakshaver innkaller til befaring.
7. Nasjonalparkstyret ber Forsvarsbygg Skifte Eiendom om å kartlegge og gjennomføre tiltak for å avslutte og sanere spor, eventuell forsøpling og forurensning, fra aktivitet som opphører med nedlegging av Gjøkåsen grensestasjon som forlegning. Dette gjelder blant annet kjørespor og forurensning fra skyteaktivitet. Styret ber om rapport fra slik kartlegging innen 1. september 2015.

Ved brudd på vilkårene trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake.

Sak 14/2014 Tilleggsbevilgning Porten til Treriksrøysa, budsjettregulering tiltaksmidler

SNO/Miljødirektoratet åpnet 7. mai for å søke om tilleggsbevilgning på tiltaksmidler. Midlene var restmidler fra 2013. I samråd med styreleder ble det sendt inn en søknad på kr 80.000 til Porten til Treriksrøysa. Formålet med søknaden var å styrke økonomien i prosjektet slik at Biotope AS kunne engasjeres inn som prosjektleder ved bygging av Pasvik-gapahuken/servicebygget for besøkende til Treriksrøysa. Den 22. mai fikk vi bekreftet ekstratildeling på kr 80.000 fra SNO sentralt. I tillegg ble prisen på telematte (telling av besøkende) rimeligere enn budsjettet, og det er noe større behov for innkjøp av ved enn antatt. Nasjonalparkforvalter foreslår å redusere beløpet på registrering av kulturspor/biologisk mangfold noe (Rein Midteng, Asplan Viak). Dette tiltaket er aktuelt i september, og da er det mulig å øke beløpet igjen, forutsatt tilgjengelige ufordelte midler. I tillegg fikk nasjonalparkstyret en tilleggsbevilgning på kr 25.000 til MONA-prosjektet på tampen av 2013, som enda ikke er disponert.

I forhold til styrets vedtak i sak 08/2014 Bestillingsdialogen 2014, prioritering av prosjekter, i møte 24.03, foreslår nasjonalparkforvalter følgende budsjettregulering:

Prosjekt	Opprinnelig søknad 10.01.14	Vedtak 24.03.14	Forslag regulering 30.05.14
Porten til Treriksrøysa Tilleggsbevilgning mai 2014, kr 80.000	400.000	200.000	320 900
Hemingkoia i nasjonalparken	100.000	Utsettes	-
Kulturspor i furutrær/ biologisk mangfold i ØP nasjonalpark.	150.000	100.000	70.000
Vedlikehold av tilkomstveier, bidrag til veirådet	50.000	40.000	40.000
Telling av besøkende/tellematte	45.000	45.000	30.000
Innkjøp ved og gass	15.000	15.000	20.000
Ufordelt		50.000	49 100
SUM	Kr 760.000	Kr 450.000	Kr 530 000

Enstemmig vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik vedtar budsjettregulering som foreslått.

Kurt Wikan nestleder

Rett protokoll bekreftes

Staal Nilsen

Mariann W. Magga